

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Lüderi Menckenii, IC. Facult. Iurid. Lipsiensis Ordinarii
Tractatio Synoptica Institutionum Iuris Iustinianearum
Theoretico-Practica**

Mencke, Lüder

Lipsiae, MDCCXXXV

VD18 11839880

Tit. X. De iis, per quos agere possumus.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18253

eam obtentum non est, postea per aliam consequimur. a. l. 57. ff. d. R. J. ita post Noxæ dedicationem damnive æstimationem, utili actione de pauperie impetratam, competit Ædilitia actio, quatenus amplius quid persequitur. §. 1. J. b. L. 130. ff. d. R. J. (a) l. 34. §. f. ff. d. O. & A. Cumulativus, quo ex omnibus actionibus concurrentibus licet commodum percipere. l. 7. §. 1. ff. d. cond. furt. §. 18. J. d. action.

V. Pauperies pro Affini agnoscit *animalis ad nocendum proclivis retentionem*, quæ est delictum extraordinarium, propter quod Dominus, qui sciens animal ad nocendum proclive retinet (e. g. bovem cornuperam) damno ab eodem dato *arbitrarie punitur. O. G. a. 136.*

TIT. X.

De iis, per quos agere possumus.

Per quos agere liceat.

Nune admonendi sumus, agere posse quemlibet hominem, aut suo nomine, aut alieno. Alieno: veluti procuratorio, tutorio, curatorio: cum olim in usu fuisset, alterius nomine agere non posse, nisi pro populo, pro libertate, pro tutela. Præterea Lege Hostilia permissum erat, furti agere, eorum nomine, qui apud hostes essent, aut Reipublicæ causa abessent, quive in eorum cuius tutela essent. Sed, quia hoc non minimam incommoditatem habebat, quod alieno nomine neque agere, ne-

(a) *Nunquam actiones, præsertim pœnales, de eadem re concurrentes alia aliam consumit. L. 130. ff. d. R. J. §. 1. J. b.*

quo

que excipere actionem licebat, cœperunt homines per procuratores litigare. Nam & morbus, & ætas, & necessaria peregrinatio, itemque aliæ multæ causæ sæpe hominibus impedimento sunt, quo minus rem suam exequi possint.

Quibus modis procurator constituatur.

1. Procurator neque certis verbis, neque præsentente adversario, imo & plerumque eo ignorante constituitur. Cuicumque enim permiseris rem tuam agere aut defendere, is tuus procurator intelligitur.

Quibus modis tutores vel curatores constituantur.

2. Tutores & curatores quemadmodum constituantur, primo libro expositum est.

I.

Agere licet in Judicio vel nomine suo, vel alieno. *Jure veteri* alterius nomine agere non permittebatur, nisi (1) pro Populo *PR. J. b. Pr. I. h.* per Actorem vel *Syndicum*, *L. 1. §. 1. ff. quod cujusque Univ. (a)* qui se legitimat *Instrumento Syndicatus*, publica videlicet Magistratus, Notarii, fide confecto vel sigillo Universitatis publico singulorumve subscriptione munito. (2) Pro Libertate *PR. J. b.* (3) Pro Tutela, *PR. J. b.* i. e. tutorio nomine pro pupillo. (4) Lege *Hostilia furti* nomine pro absentibus *Reipubl. causa* vel apud *Hostes* existentibus. *PR. J. b.*

II. *Jure novo* regulariter per *Procuratorem*

(a) *Omnibus licitis Collegiis permixtum est habere Actorem s. Syndicum, per quem, quod communiter agi fierique oporteat, agatur vel fiat. L. 1. §. 1. ff. quod cujusque univers.*

agere & excipere permittitur. Pr. J. b. L. 1. §. 2. ff. d. Procur. (b) Id vero limitatur (1) in causis Criminalibus, quandoquidem in his Jure Civili r. accusatoris & rei procurator non admittitur, l. 13. §. 1. ff. d. publ. jud. nisi forte reo levior relegatione pœna fit imponenda, l. 1. ff. an per al. caus. appell. Verum Jure hodierno, cessante inscriptionis vinculo, Procurator pro Accusatore admittitur. O. C. a. 12. item pro Reo, quando ad pœnam corporis afflictivam perveniri nequit. j. de injuriis Rescriptum Reg. de d. 4. Mart. 716. (2) In Cambialibus Causis ex Parte Rei Jure Sax. El. juxta das erneuerte und erweiterte Markt-Rescript. d. A. 1660. C. S. p. 1103.

III. *Procurator* autem in genere est, qui *aliena negotia mandato Domini* administrat. l. 1. ff. d. Proc. atque is vel *Negotiorum s. Extrajudicialis*, vel *Litium*, s. *Judicialis*, §. I. J. b. & hic ad agendum datus *Procurator*, ad defendendum *Defensor* in lato sensu dici solet. d. §. l. 12. C. d. Proc. *Procurator Judicialis* (cujus & *Advocati* Officium sæpe *hodie* in unam personam concurrit) constituitur etiam adversario ignorante, §. I. J. b. vel *Judicialiter* s. apud acta, a. §. I. J. b. O. P. S. t. 7. §. Da auch. Vel *Extrajudicialiter* in primis per *Procuratorium* s. *Mandatum*, eine *Vollmacht*, idque dividitur in *Generale*, quo cau-

(b) *Usus Procuratoris perquam necessarius est, ut, qui rebus suis ipsi superesse vel nolunt, vel non possunt, per alios possint vel agere vel conveniri. L. 1. §. 2. ff. d. Procur.*

sa

sa in genere alicui committitur, j. c. 4. d. Proc. 6. & Speciale, quo expeditio negotii nominatam expressionem requirentis committitur. l. 40. ff. d. proc. c. f. d. Proc. 6. C. 81. d. R. J. 6. (c) e. g. Instrumenti recognitio, juramenti delatio.

IV. Mandatum requirit (1) Nomen Mandantis & hæredum, R. J. d. A. 1654. §. 99. Mand. El. d. A. 1655, Mandatarii, Adversarii & Judicis. (2) Determinationem Cause & Actus, quapropter fit Constitutio. a. l. 65. ff. d. Proc. (3) Expressionem loci, Temporis, Anni & diei. c. f. X. d. Proc. l. 31. §. f. ff. eod. (4) Clausulam Rati Jure non Civili, a. l. 6. ff. d. condict. ind. sed Saxonico & Camerali. fac. R. J. d. An. 1512. von Not. art. von der Anwalden Sakungen, §. 1. (5) Subscriptionem & Sigilli appositionem secundum O. P. S. T. 7. §. Da auch.

V. Agere licet in judicio etiam Tutorio aut Curatorio nomine. §. II. J. b. cum vero omnes §. 2. I. h. Tutores & Curatores opus habeant Confirmatione per R. J. d. A. 1577. t. 32. §. 2. illi per Tutoria item Curatoria, eorumque Actores simul per Actoria se in Judicio legitimant. A qua Confirmatione & obligatione ad Tutorium exhibendum immunis est pater, vi patriæ potestatis in filium competentis judicialiter comparens.

(c) In generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset verosimiliter in specie concessurus. C. 81. d. R. J. 6.

TIT. XI.

*De Satisfationibus.**Jus antiquum. De judicio reali.*

Satisfationum modus alius Antiquitati placuit, Salium Novitas per usum amplexa est. Olim enim, si in rem agebatur, fatisdare possessor compellebatur, ut si victus, nec rem ipsam restitueret, nec litis æstimationem; potestas esset petitori aut cum eo agendi, aut cum fidejussoribus ejus: quæ satisfatio appellatur *judicatum solvi*. Unde autem sic appellatur, facile est intelligere. Namque stipulabatur quis, ut solveretur sibi, quod fuisset judicatum. Multo magis is, qui in rem actione conveniebatur, fatisdare cogebatur, si alieno nomine judicium accipiebat. Ipse autem, qui in rem agebat, si suo nomine petebat, fatisdare non cogebatur. Procurator vero, si in rem agebat, fatisdare jubebatur, *rem ratam dominum habiturum*. Periculum enim erat, ne iterum dominus de eadem re experiretur. Tutores vero & curatores eodem modo, quo procuratores, fatisdare debere, verba Edicti faciebant. Sed aliquando his agentibus, satisfatio remittebatur. Hæc ita erant, si in rem agebatur.

De judicio personali.

Ex l. 5. §. ult. quib. ex caus. in poss. eat. 1. Si vero in personam, ab actoris quidem parte eadem obtinebant, quæ diximus in actione, qua in rem agitur. Ab ejus vero parte, cum quo agitur, si quidem alieno nomine aliquis interveniret; omni-

Ex l. 46. §. 2. d. procur. modo fatisdaret: quia nemo defensor in aliena re sine satisfatione idoneus esse creditur. Quod si proprio nomine aliquis judicium accipiebat in personam; *judicatum solvi* fatisdare non cogebatur.

Jus novum. De reo.

2. Sed hodie hæc aliter observantur. Sive enim quis